

Hugo Bouter

Offers en offerdienst in Genesis

Een kort overzicht

Genesis

(1) God Zelf trad na de zondeval op als de eerste Offeraar. Dit eerste offer verschafte het gevallen mensenpaar kleren van dierenhuiden, ter vervanging van de kleding van vijgenboombladeren waarmee Adam en Eva zichzelf hadden bedekt. Dit illustreert het beginsel van een door God Zelf gegeven 'bedekking', namelijk de verzoening voor de zonden en het herstel van de relatie met God (Gen. 3:21).

(2) Het tweede offer was dat van Kaïn, dat bestond uit de vruchten van de aarde, de opbrengst van de aardbodem. Abel daarentegen bracht een bloedig offer, en wel van de eerstelingen van zijn schapen en hun vet. Hier staat menselijke gerechtigheid tegenover goddelijke gerechtigheid op de grondslag van de verzoening. Bij Abel zien wij zowel de aanneming van het offer, als van de offeraar zelf (Gen. 4:1-16; Hebr. 11:4; 12:24; 1 Joh. 3:12; Jud.: 11).

(3) Hierna volgde aan het slot van Genesis 4 de instelling van een geordende eredienst – het aanroepen van de naam van de Heere – in de lijn van Seth, waarschijnlijk verbonden met altaardienst. Dit 'aanroepen' is voor ons het brengen van geestelijke en materiële offers (vgl. 1 Kor. 16:2; Hebr. 13:15-16). Dit gebeurt door hen die het 'zaad', d.i. het 'nageslacht' van de gestorven en opgestane Christus zijn. Hij heeft Zelf gezegd: 'Zie, Ik en de kinderen die God Mij gegeven heeft' (Hebr. 2:13). Hij heft de lofzang aan in het midden van de gemeente (Ps. 22:23). Seth is dus een beeld van de Opgestane, het Hoofd van een nieuwe generatie van mensen. Seth was voor Eva een ander nageslacht, een andere zoon in plaats van de gestorven Abel (Gen. 4:25-26; vgl. Jes. 53:10 en Joh. 12:24).

(4) Na de zondvloed vinden wij het offer van Noach op de nieuwe, gereinigde aarde. Dit spreekt van de ware aanbidding op de grondslag van de opstanding, nadat de wateren van het oordeel zijn verdwenen (Gen. 8:20-22; vgl. Joh. 20:17; Rom. 8:1-2; 1 Petr. 3:20-22).

(5) Het leven van de aartsvaders is in dit verband ook leerzaam. Eerst zien wij de altaar- en offerdienst van Abram, en wel bij Sichem (= schouder), nabij Bethel (= huis van God), en Mamre bij Hebron (= gemeenschap, verbond). Abrams pelgrimsleven begon met aanbidding en eredienst (Gen. 12:7-8; 13:4, 18).

(6) In Genesis 14 is voor het eerst sprake van het offeren van de tienden. Abram – de voorvader van Levi, die tienden neemt – gaf aan Melchizedek, de koning van Salem, nadat deze hem had gezegend, de tienden van heel de buit (Gen. 14:18-20; vgl. Ps. 110:4 en Hebr. 7:1-10).

(7) De verbondssluiting met Abram in Genesis 15 ging gepaard met het brengen van diverse offers, waarbij God Zijn onvoorwaardelijke beloften bekrachtigde door Zelf als een rokende oven en een brandende fakkel tussen de stukken van de offers door te gaan. De zegen was gegrond op de dood van de offeranden: een jonge koe, een geit, een ram, een tortelduif en een jonge duif. Dit zijn beelden van Christus als het ware reinigungs-, zond-, inwijdings- en brandoffer. Abram verjoeg de roofvogels die op de kadavers afkwamen; dit spreekt van onreine geesten en verkeerde leringen die de eer van Christus aantasten (Gen. 15:9-11,17-18).

(8) Abram kreeg een nieuwe naam in Genesis 17, en wel Abraham, d.i. 'vader van vele volken'. De besnijdenis is het symbool van het uittrekken van het lichaam van het vlees, iets dat nu door de dood van Christus definitief gerealiseerd is (Kol. 2:11). Daarna volgde een offermaaltijd, een gemeenschapsmaaltijd te Mamre (= vettigheid, levenskracht). Het graanoffer en het vredeoffer dat Abraham bracht, vormde de grondslag van de gemeenschap met God. Het ging om drie maten meelbloem en een kalf, mals en goed. Dit spreekt van Christus' leven en van Zijn offerdood (Gen. 18:6vv.).

(9) In Genesis 22 bereiken wij een hoogtepunt in het onderwijs van de Schrift ten aanzien van de offers. De zoon van de belofte, de geliefde, de eniggeborene moest het offer worden. Hij was het lam voor het brandoffer, waarin God Zelf voorzag op Zijn heilige berg. Hier zien wij Izak als type van de Zoon van de Vader, die Zichzelf vrijwillig als offer wilde geven (Gen. 22; vgl. Joh. 3:16 en Rom. 8:32).

(10) In het leven van Izak vinden wij de altaardienst te Berseba (= put van de eed), gevolgd door een offermaaltijd en de verbondssluiting met voormalige vijanden (Gen. 26:23-33).

(11) Het leven van Jakob is eveneens leerzaam. Jakob deed een gelofte te Bethel, om daar – in het huis van God – stipt de tienden als zijn offergaven te geven, wanneer God hem zou weldoen en hem zou behoeden op zijn reis (Gen. 28:22).

(12) Jakob bracht ook een slachtoffer op het gebergte van Gilead (= een steenhoop is getuige), waarbij hij Laban en zijn overige verwanten uitnodigde voor een maaltijd (Gen. 31:54). Dit spreekt van onderlinge gemeenschap en het samen deel hebben aan de waarde van het offer.

(13) Vervolgens had Jakob nog een altaar te Sichem (Gen. 33:20). Vergelijk punt 5 en punt 11, en Genesis 35:1, 7. God wilde hem echter in Bethel, in Zijn eigen huis hebben. Er is namelijk verschil in godsopenbaring tussen Genesis 33 (El-Elohe-Israël) en Genesis 35 (El-Beth-El).

(14) Daarop volgde Jakobs altaar te Bethel, de plaats waar God hem wilde hebben (Gen. 35:1vv.). Hier vinden wij het eerste drank- of plengoffer in de Schrift. Het 'uitgegoten worden' spreekt van toewijding tot in de dood (vs. 14; vgl. Fil. 2:17; 2 Tim. 4:6).

(15) Aan het einde van het boek Genesis droeg Jakob met recht zijn nieuwe naam Israël, d.i. strijder Gods (vgl. Gen. 32:28). Op weg naar zijn zoon Jozef in Egypte bracht hij te Berseba slachtoffers aan de God van zijn vader Izak (Gen. 46:1-4). God verscheen hier aan hem en bemoedigde hem met de woorden: Vrees niet! Ook onze zegen is gegrond op de waarde van het offer, dat vrede brengt en de vrees verjaagt.

Oude Sporen 2021

